

nak. Kérem ennélfogva önt, főbíró ur!, a' fűhelynél jelen-  
test tenni, hogy el fogok utazni, mihelyt a' különböző hal-  
talmasságok követőül az utazéleket, melyek nekem szük-  
ségesek, hogy oly helyre telepedhessem, hol biztos mem-  
deket találhatok, kieszközölte. Midőn ma önkényt adha-  
gym az egyetlen országot egész Európában, hogy  
gyámlatistá és ótalmat találtam, midőn egy helyen  
odahagyok, melly nekem oly számos okból drága volt, hi-  
szem, hogy bebizonyítjam a schweizer népenek, miképen az  
azon becsülésre a hajlandóságra érdemes voltam, melyet  
irantam oly dús mértékben mutatott. Soha sem feledemendő  
azon cantonok viseletét, melyek oly bátorsságánakoztak  
igyelem mellett, különösen pedig melyen fog szívemben vés-  
zére maradni emléke azon nemeselekű ötlónak, melyet ne-  
kem Thurgau canton nyújtott. Remélem, e' válas nem le-  
szén örök, s jövend nap, hol en, a' nélküli hogy két nemzetnek,  
melyneknek barátokul keveredni maradniuk, érdeki koczkáz-  
assanak általam, ujra menedéket találandok e' honban, melly  
benek huszei tartózkodás s benne nyert jogok által ma-  
odik hazám lett. Legyen, főbíró ur, a' batóságok iránti  
lálas érzelmimnek tolmácsa s legyen bizonyoszá téve, hogy  
akkor azon gondolat: Schweizot hiborgattatásuktól megmen-  
teni, szelidítetni azon füjdalmat, melyet ez országból tá-  
vozásomkor erezek. Arenenberg, sept. 22diken 1838.  
*Bouaparte Napoleon-Lajos.*

Zürich, sept. 26. Tegnæ

tal Thurgau' elnökehez intézett levél' vetelekor, 'a' kincsbanac sitt rendkívüli ülést tartott 's egyezséleg azt hivatottan, hogy miután a 'herceg' nyilatkozása egészben megvaltoztatja dolog' helyzetét: 'a' nagy tanács már ne hivassék egybe. Franciaországnak adandó felelet' tárgyában, következésépen ne is küldessék kövöt a szövetséggyűlésre. E' végéssel tüstöt fúrat ment Luzerne. Hihetőleg e' példai körben ismert fogják mindenazon cantonok, melyek a' kérdés iránt nem nyilatkoztak. E' szerint october' Ijén nem fog tarthatni szövetséggyűlés, haacs nemelj kereshedők összeesküvnek, kik komoly fordulatot szeretnék volna latni. 'herceg' szándéka a' józannab' gondolkozásunk által csak csértei. Mit teend most már a francia kormány? meg e' elégéden, lapjai' beszédenek ellenmondáig, 'a' herceg' egyszerű elutazásával, vagy kivánatát a legvégsőbb szövetségesekig folytatandó? Mindket eset Schweiznak kedvezni, 'a' francia ministerium pedig semmit sem nyer, tár az egyikre akar a' másikra tökeli el magát. — A' herceg azon valjkra nézve, melyeket a párisi ministeri lapok masztottak' ellené, min hallik, egy, de *Querelles* vi-temetől aláir utalás nyilatkozást küldött a *Journal des Débats* erkeszéséhez, mely nyilatkozásban felvilágosítást ad a' *klós* császárnál tett lépésekrol, 's arról is, ki azokat tette, szerint természetesen az orosz szolgálatokról szó sem lett. In:

Wolleraból írják, hogy auguszt. 20-kán véres veresés volt a szarú- és körömpártiak között a processzálkamaval. Maga a lelkész egy hazaiból futott; egy szarúparti, kit kardcsapás ért, eszmelet nélkül vittek el, majd mondják, a körömpártiak győztek. E' boldogtanáriéasok, úgy látszik, még ellen nem akarnak vegetérni.

## Svéczia

Stockholm, sept. 18. A 'fövaros' rendőrsége, mely utóbbi két honap alatti mezmálmakor egyformán ténylegesen valamint a békéntességek akadályozásában ezeket kezdi fölfedezésében, teljesen új rendszert nyújt. E rendszerig még ma napig is ilyen rendszereket III. Gusztáv állítta fel 50-60 évekkel ezelőtt. Minthogy az egész időkig alatt egy jobban szerkesztődött rendőr szükséges volta soha sem érezteztet, csak most jövőre elismerő szóba. Az új terv szerint az új személyzet nem tekintetesen szaporítottatlan, hanem jobban is fog fizetni. Ekkor lehetséges leend a személyzetet is jobban megelőzni. Az erre teendő kifüggeszkedő fedezetet a rendőröknek a vörös németországi részükön 10.000-11.000 koronával kölcsönözhetik.

Sept. Skán költ úkáz (esászári rendelet) által a f. é  
majes Skán Országszövetség és Svédország közt kötött kereske  
des, hajozás- és barátsgági szerződés között létezik.

Magyar hírlapok' heti szemléje

*Thymelicus* *hettii*  
Sect. 34 — 39

Az Attilanemzet 25- és 26ik számában Pulszky Ferenc filozofista, „Eszmét Magyarország” történeteinek filozófiajához<sup>1</sup> a ’harmadik szakaszát (Görög befolyás, István – III. László) követően<sup>2</sup> érdekes és hír rajzat kezd meg: „Jótekon volt a ’nemeket’ előbújásával Magyarország, neki kiszöhnöködött a ’keresztsényiséget’ a nemzeteink’ előbújásával, de nem volt elég erős, hogy a nyugati nemzeteket műsik elemet, a’ már kizártak feudálisosságot, melly s’ nemzeti egységet olly könnyen veszélyezteti, behozzáhatja volna, ’s a nemet csaszárök’ végyné Magyarországot bárákék közé szamállítanak, mellynek kivitelezés fegyveréhez is foglik, mely inkább elidegenít a nemzetet a ’nemeket’ől, kik n’ választó falat, melly nekik olly soká áthaladában maradtott, önkerekkéül rakták. Mint hogy azonban lehetséges volt, hogy a’ három nemzetűl mellyek a’ művelédes különböző fokon álltak, körülfogott Magyarországra, egy szomszéd közül nagyobb befolyással ne bíron, a’ nemet görög változza fel, kibez ezen szuá-

ban a 'sogorás' is gyakrabban kötötte a' magyar királyt. De aleg jótt nemzetünk szorosabb erintésben a' keleti csaszággal, ez már vagyott a' szép ország után, veszélyben mint 'n' nyugott, cseleksővénnyel 's görög manyokodással. Nemzetünk azonban kincsére ezen veszélyt, is, határai, sem függetlensége nem csonkultat e szakhan, de a' görög hatalom 'n' nemzet lelkükönök jasodásra hatámlásan munaklárlódot. Bellahorkút, 's gyetlenkedését, a' királyi családban, könnyelminél kezű haborúk, a' királyi hatalom' kiterjesztése a' hatalma felett egész az önkényig, egy részről, mig a' másik nem képes a' köz rendetlenségeit világ 's egyszerű elszabozáson, ezek a' keleti rohadásnak nyomai azon időszakban, melynek egyetlen jó oldala a' nemzet egységeknek tartása, 's a' királyi hatalom' mindenfélől bízottasága. Pulszky ur, 's tudományos uj' kor' nevelje, valóságyeres, egy igazi *Benevento*, történetírásunk, és literaturunk mezeje. — Továbbra mutatvány közöltéből Józika Miklós' legújabb (nagy kötetű) románjából: esetben Magyarországhoz. Báro Józakat, az elő magyaránkról, ismeri a' közönség, azert nem szükség itt miú szepsgeiről és sajntásairól hővebbben szólalon, nál kevesebben, mivel akkor bárátba kellene ereszkeni, mi a' szemlélek körön kívül esik, de journalista pájkosságom és viszketegem meg nem engedi, hogy a' király gáneset legalább ne enulitsék, és ez azon módon törökítse a' visszatérítést, ezt nem lehet mondani, mely kifinom románirónk' fejezetet, mint üres vagy felesleg círrázat, tarkítja inkább mint fűszerezzi. — Ülöbb 'ileg' mint van! 'ezim alatt e' philosophiai elme' fő eszméit jeszti elő, egy beavatott (*Szerelem* Gábor I.-nyárádi pályázat) Véigel Bajza Józsefnak egy 'felelete' találattík Szentkirályi Móricz urhoz, és ifjabb Jurkácz Tamásnak egy levele az a' mai színhöz kapcsolt Színzudakban. Az elő nézve azt kell mondunkunk, hogy az minékkel (teljeséggel elégítethet ki; ugymis, először, az által, hogy a' redőn elhallgatja) akármellyen által felvett nevénél dílnézékkirejöt, ha az nzi sújtható következésekkel maga k'szennyező, legkevesebbe sines megecélva az, hogy azonforró athenaeumni cikkelyt, mély alatt, 'egy kardalnál', nem kardalnak irja, mire Szentkirályi ur *positivitatem* gumentumot, t. i. a' kardalnokok' összhangzó vállománya bozta fel, 's egészben mas falsum literarum az, ha például Bajza ur egy cíakkal írván, ez alá valamellyen általánosan egys személyre, sen egyes testületre nem sorzhat' alnevet tesz, mint az, ha ó levent szerje a' cikkelynek ez alá, 'egy kardalnál'-ot ir 's' igy az abban eredhető gyakran k' esetet valójában, egészben ártalannan osztályra írja. Továbbra, itéletünk szerint, legkisebb ferjessházzal, ágysszeretetet sem mutat Bajza ur' részről az, hogy e' pesztig magyr színház' ügyében a' 'nyilvánnyosság' sikrítével hivatala Sz. Móricz ur által, e' kihívás elől nem-nemelő halvávuk 's esak, 'szeglegthől akarja bámnini' a' tusázásban, kinek, mint megelőzőt igazgatónak, legjobban kell tudni.

a dolgokat' s kinék, mint illyeumek, az utódjától s a tagonistájától e' „küz ügyben” elejebe vettet készülendő igazság s illendőség szerint egész kiterjedésű kötelességeket lelt volna fölemelni. Végre, mit akart Bán azaron gyúnyzásával mondani, hogy minden Sz. ur műs és az ügy' érdekekében a' hirlapokban szófal sérült, által „literatorkodásat elkezdette?“ Egyedül a' literatorkodásra létez-e o' sajtó? vagy azon időben elárulta mi, hogy a' sajtó általi felszólalást egyedül oly emberek' kizárt privilegiuumának tekintik, kik az írásbeli sajtóföldszársztóból kenyéret keresnek? — Az utóbbit véze, miután ifjabb *Farkas* Tamásnak az öregbúrával is ügyesebb és eszezetibb *Farkas* Tamás (L. Százszámunkban) már megfelelt, mangam esik egy részvételt tiszteletben. Bélyegző t. i. e' cíkkely, frójára nézve, ki minden hihetőség szerint nem más mint 25 ur, ugyanazon 25., kinek betyárkodását az Atheneumban már több időre lattuk, 's ki, mint hal a' horgot, az ellene dobozgazemberhez se' lenyelni, se' kivetni nem tulja 's néha mindenből szenved, s ennek vért és tajtjokat tür. En hiszen tudom jól, ki ezeket 25 ur, de ellahallgatom nevet, mert 5 égy magas hivatalnokságig ilyen esésekkel szolgálja, melly magas hivatal keleszkívül nem fogna neki „erdeműl” róni fel azon szerepére, melyet ő egy idő óta az Atheneumban általában által jittszeg kevesebbe pedig azt, mellybe magát az ellencs körökön belül ragolnak mint a' hecseset pontjában keverte.

A „Poggyászszabó” alapoz és melltanysó birkalatokban  
unk Tarecz Lajos” papai professzor” „Termeszettan”-ár-  
Hílik kötet, Veszprém, Szammer, 1838) és az „Gazdasá-  
polódások” (a f. evi második részéből. Utóbbit zájgási-  
olytatja n’ trieeps redactio, melynek” cenzusfoglatastól” s meg-  
gazitgatásától megkíméljük olvasónakat. El foghat eze-  
sszen lassan maguktól is e” törgyakban igazodni.  
A ”Termeszett” utolsó számaiban az „Erzéki eszlelésök”

„Városunk” virágzatához hármasztések vették; utóbbiak pedig Vörösmarty Maróti bóniánjuk így ellen alapos bírálatot szintén berekesztve, melyből mutatványul kiemeljük ollyszeket: „Időhár (Maróti neje) kepter kellemre látunk olyasszonnyal, ki ferje tölvelethezen elhelyezik forró szerelemről s szívebe egy kalandozást enged belopozzá. A” nő küzdelmi tűj szerelem előtt, de az nő hatalmasabbnál “az érzelmét akartalanul sodorták bukásra felé. Ebben látszik valami nyoma a” tragémiáknak, hogy az valósságban megengyen benne, szükség, hogy szerelemmel új törnya maszkeltetőt bírjon. Asszonyt, ki egy üldözöttnek feje” a valóteleben így szerelemmel adja át mögöt egy szerezetet melltől adományoskal békére ferdi iránt, sajnálhatud; de ily asszonyt, kiukcok árok forrás van, ”s ki, milig tudunk – az általa örökk szererettet – ellenseg fogasítan simitlók, egy szep többetnek (testvérek arckorán kiváltalnán) következésben, nödök gyalaválo kalandozban szeret, csak utáni tudhatunk. Vagy árat, vagy a” szegő ismeri rosszat az összesen szívet; de úgy, mint meggyőződél, hogy az egész szerelemben a”

valószínűségeknek semmi nyoma, hogy a szerző csak raflegj, rakeni, rámazolja Idára, mintha szerezne. Hogy Idá szerethessen, soknak meg kell valtozni: ha jó, derek lelkét asszony, kinek a hisegítő nehez megvalósít, akkor ő épen e' talajlonságain fogya mint derék ferj' neje meg nem szerehet egy kalandon; ha ellenben rossz lelke, romlott szív nő, akkor minék az a' kifizés az uj szerezmenetben, mintha elhitene ákarna az olvasónak, hogy nem örömezt teszi, a' mit örömettesz? Tapasztalatlan lennyen illy tevedés inkább megfogható: de ily asszonynak, ki minden higgadt eszű, kinek szíve más nem ujak után repked, mind utalan, ki a linuszszagot bocsáni megmarulta, a' mondott körülmenyekben, lehetlen. — Szerzelte nagy gond és szorgalom tünik ki a' motiválásban: de épen e' gond és szorgalom alatt elô legvilyágossabban a' szerző' teljesítéséget a dramárisra. Ugy a' Marot ban, mint egy valyogobol epitett viskó Budapesti völgyi kávárásban az árvizában, vagy gondolat megtámadta a minden oldalról a' bedéles elmen, mert falaiiban nincs meg az összesztár eléri. Világos, hogy a' szerző nem characterekről gondoskodott először, (minthogy nem akár ugyan hibán venni), hanem kárhozásról azaztan iparkodott megalkotott's gondolat összesztapoztatás mezejéhez characteret teremt. 'S épen e' részben tünik ki az előtt, ki e' művet csak nem gondol valósítandá, a' mi 'birálat' elején mondattat: hogy e' mi belső ellenel nekük 's csak kihülyeg összeérkezt alkotmányt, hogy a' szerzénk legkisebb hivatala drámaisára nincsen, 's neki (bár, sokat merre fenn az ellátrás) nagy faradságba, tusakodásba, bizzadásba kerül, mind azon kihis áprorsokat összekerül, összeillesztgetni, miket így összeszen drama nevezetű, szintzontarolás és aggadalmasság tünik ki a' kivitelből is. Azon gond es szorgalom, mik egyteremtett lelek' mitvenek tetemes emelcsere szolgalnánnak, e' szlumát irója iránt inkább kepesk sajnalatot terjeszteni. Sok ezen motivum között azonfel egyeszen kivül helyezték a' darab' folyamán, 's műk aztan rá szakseg van, egyszer mestermberillek 's mechanici fogassal mandatik el egyik vagy másik személy által." "Ist. Többillyel bírálatot adott már néhány 3 hónap alatt a' Termezet; azért ismételjük, kár, hogy e'a lap megszint, 's meg nyugóból kár, ha annak helyet e' részben a' Rajzoltok, Regélt, Hasznos Műlatagok, mint középpontú lapok, nem igyekezédenek kipoldani, 's a' szépliteratura újdonságokban az első információ szót a' felszeg es pártos Figyelmeink vangy a' kontár' s characterelen Társalkodónak engedéknél.

*„Angol gazdaság” e név számaival is ezekkel a Pilantások a „jövendőbe”, „Angol valtógazdaság” és „Görögörökösök” használása.*

A *Heti Lapok* multkor említett ezikkelyeket folytatnak, 's érdekes ujságul az „Egri szőlő(törő)malom” is, mértetését közlik rajzzal.

A 'Rajzolatok', 'Tündér Ilona' folytatását adják 's a' pesti magyar színház' működéseit folyvast figyelemmel tartják — A' Repülőben részt do azdekoráció tervezésben.

Jak. — A *Hegedű* rovás eretkezések és tanulások elbeszélése: „Az exkzessz szekrenkeye” — A *Honvéd* helybeli es vidéki játékszíni tudósításai, mint minden, eretkesek. A *Társaságházban* gróf Széchenyi István folytatja: „Nehány szavait a *Duna-hajózás* körül. (XXII.ikük szakasz) — Utóbbit, Arindéje” új színnelő adatok birtalat, melynek végére a következőkben közöntaoszt: „E színműnél nincs kerekdedség; messzeire nyúló fonal ez, melynek végeit a szerző nem tulá összekötölni. Nem tagadhatni meg azonban a szerzűtől, hogy ezen elűsz színműveben is olcsó jeleit adta tehetségeinek, melyek szorgalom- és studiummal parálosítan sokat hagynak reménytelivel; nevezetesen nyelvű virágos, néhol igénis keleties és ömléngű; versei néhol bukásnak; kepei néha túlvilág, közülük azonban sok igen meglepő; az egyes jelenetekben pedig kitűnő drámai impressziót árul el, s 'ba e' jeleneik nem sajátek a kivánt sikert, azt egyedül az egész" (erti ketségvilágú "I. személy", Arindéje, characteret) mondhatlan visszatasztottsgágnak.

A' Hasznos Műtősziget Igazításokat közlenek dr. Rumi' Bacs megyei statisztai pölkéikaihoz *Plót*-től. — A' játékszinre egy idő óta megszűnt a figyelet.

A 'Nemzeti Társaság' 12 és 13 számai eső igaz mulatságos satyrral köszönnek „Mellyik a bőröd? ezen alatt Héret Gergelytől. Mondhatni, hogy II. ur, kit előbb e' nemben nem ismertünk, már most is igen olvasható torz-e vannak tülli vulna, ha az elmesesegű T's lelempességen fe-

lulg meg valamivel több cssel 's különböző studiiummal birt.  
na es égy kisse jobb stílusban volna. Az széfesszéjét azkozán  
lünden kitűnik ott, hol H. ur az Atheneumot saerkesztő  
triumviratusról nat mondja, hogy „újik egysüll elük" es  
a' maradek' halájra melük, mint a' kiknek köszönheti  
a' varos' (cérteket n' haza) negy részlet virágzását es emel-  
kedeset." Mag egyszer nevezte az "Neuzeit Társalkodó" egy  
pedilaziai cíkezelyében e' harom urat a' haza' osztó összé:  
de ha ugy, mit fognak akkor H. ur es a' N. T. Kolesey-  
ről mondani, kinék mint koltónék, philosopshusak es  
publicistáink e' harom ember nem mellőz szeneszej meg-  
oldani? mit gör Szchenyiről, mit más, számos, nagy-  
döntés es országos hatású lelkijelölnök es statusemberök-  
ről, kikhez kepest e' harom urak, minit kik a' magok' egysé-  
tudományi sphærajukban is eszé közpærzterik, eredmény-  
miut eszpp a' tengerben enyeked esz! Erti e' mår obbil es  
valamennyire H. ur, mit es me menyit tess ez a' szó haza?  
mit es memmyle tess valakit a' haza' széppel nevezend?